

Covid-19-vaccin van AstraZeneca klaarmaken en injecteren

Omschrijving handeling

Deze werkinstructie is geschikt voor het klaarmaken en injecteren van het AstraZeneca-vaccin. Het vaccin is geschikt voor intramusculaire injectie voor mensen boven de 18 jaar.

Aandachtspunten

- Lees de informatie op de bijsluiter van het vaccin.
- Het AstraZeneca-vaccin wordt geleverd in een flacon als een kant-en-klaarvaccin. Het mag niet verdund worden en zwenken is niet nodig. Het vaccin is kleurloos tot lichtbruin van kleur, helder tot licht ondoorzichtig, zonder deeltjes.
- Uit een vaccinflacon van 5 ml kunnen 10 doses van 0,5 ml worden opgetrokken. In de praktijk blijkt er iets meer vaccin in de flacon te zitten en kunnen er 1 of 2 doses extra uit een flacon gehaald worden.
- Houdbaarheid:
 - onaangeprikte flacon zijn bij 2-8 °C houdbaar tot de expiratedatum op de verpakking
 - aangeprikte flacons hebben bij 2-8 °C een houdbaarheid van maximaal 48 uur houdbaar na aanprikken van de flacon
 - (on)aangeprikte flacons en opgetrokken vaccins zijn bij 8-30 °C maximaal 6 uur houdbaar
 - dien een opgetrokken vaccin zo snel mogelijk toe
- Wanneer er meerdere injectiespuiten direct achter elkaar klaargemaakt worden, mag de opzuignaald in de flacon blijven zitten, om daar de volgende spuit mee te vullen. Wanneer er een pauze zit tussen het klaarmaken van injectiespuiten, moet de opzuignaald uit de flacon verwijderd worden. Bij het opnieuw aanprikken van de flacon moet het rubber aanprikpunt gedesinfecteerd worden.
- Injecteer bij voorkeur in de bovenarm (buitenste deel). Alternatieve plek is het bovenbeen.
- Het RIVM verstrekt de benodigde spuiten en naalden samen met het vaccin. Bij mensen met ernstige obesitas kan het nodig zijn een langere naald te gebruiken.
- Observeer de cliënt 15 minuten na de vaccinatie op overgevoeligheidsreacties.
- Injecteer het vaccin als een serie van twee doses (elk 0,5 ml). Het advies vanuit de bijsluiter is om een tussentijd van 4 tot 12 weken aan te houden.
- Let op bloedingen en blauwe plekken bij cliënten die antistollingsmiddelen gebruiken.
- Gebruik de no-touchmethode, voorkom dat de aansluitpunten van de gebruikte materialen contact maken met niet-steriele huid of niet-steriele materialen.
- Desinfecteer de huid bij cliënten met verminderde weerstand. Bij een normale weerstand is dit niet nodig.
- In deze instructie worden handschoenen gebruikt bij het klaarmaken van de injectiespuit. Voor het injecteren van het medicijn kun je de handschoenen uittrekken, omdat er tijdens de injectie geen bloedcontact te verwachten is. Vanuit praktische overwegingen kun je er ook voor kiezen om de handschoenen pas ná het injecteren uit te trekken

Complicaties

Complicaties tijdens de handeling	Handelwijze
De kleur of substantie van het vaccin wijkt af.	Gooi het vaccin weg en neem een nieuwe flacon.
Allergische reactie op het vaccin.	Raadpleeg een arts.
Vaccin geknoeid.	Desinfecteer het oppervlak waarop geknoeid is met desinfectans (bijvoorbeeld alcohol 70%).

Benodigheden

- toedienlijst
- toedieningsetiket
- flacon met vaccin
- gaasje
- steriele spuit
- steriele opzuignaald
- steriele injectienaald
- desinfectans alcohol 70%
- handschoenen
- naaldenbeker
- afvalbak

Werkwijze

1. Pas handhygië toe.
2. Maak een schoon werkveld en zet daarop de benodigheden binnen handbereik.
3. Controleer het medicijn. Laat wanneer nodig een dubbele controle doen.
 - naam en geboortedatum van de cliënt
 - vervaldatum/houdbaarheid
 - wanneer van toepassing: kleur en substantie
 - vergelijk het medicijn met de toedienlijst
 - naam van het medicijn
 - manier van toedienen
 - dosering
 - datum en tijdstip van toediening
 - voer wanneer nodig de dubbele controle uit volgens de afspraken binnen de organisatie
4. Vul het toedieningsetiket voor de injectiespuit in (medicijn, dosering, datum, tijdstip bereiding, naam bereider, naam van degene die controleert).
5. Overgiet zo nodig het gaasje met desinfectans.
6. Schrijf de datum en tijd van eerste keer aanprikken op de flacon als deze niet direct leeggemaakt wordt.
7. Trek handschoenen aan.
8. Maak de spuit(en) klaar voor injectie.
 - a. Verwijder de beschermkap van de flacon.
 - b. Zet een steriele opzuignaald op de spuit.
 - c. Zuig 0,5 ml lucht op in de spuit waarmee je gaat injecteren (injectiespuit).
 - d. Spuit de 0,5 ml lucht in de flacon.
 - e. Zuig 0,5 ml vaccin op in de spuit.
 - f. Zuig nog wat extra lucht op in de spuit. Extra lucht opzuigen voorkomt knoeien met het vaccin.
 - g. Verwijder de injectiespuit van de opzuignaald in de vaccinflacon. Laat de opzuignaald in de flacon zitten als je direct erna nog een injectiespuit klaarmaakt. Als de injectiespuiten niet direct na elkaar klaargemaakt worden, verwijder dan de opzuignaald uit de flacon en doe de naald in de naaldenbeker.
 - h. Ontlucht de spuit, controleer of je de juiste hoeveelheid opgelost vaccin hebt.
 - i. Plaats de injectienaald op de spuit.
 - j. Herhaal de stappen c t/m i als je meerdere injectiespuiten direct na elkaar klaarmaakt.
9. Trek de handschoenen uit. Pas handhygië toe.
10. Plak het toedieningsetiket op de spuit(en).
11. Vraag de cliënt de injectieplaats te ontbloten en zich te ontspannen.
12. Palpeer de injectieplaats en controleer of de injectieplaats schoon en droog is.
13. Neem de spuit in de injecterende hand en verwijder de naaldhuls.
14. Span de huid met de duim en wijsvinger van de vrije hand.
15. Steek de naald met een snelle beweging loodrecht in de spier.
16. Laat de huid los.
17. Fixeer de spuit en naald met de niet-injecterende hand, om onverwachte bewegingen op te vangen.
18. Spuit de vloeistof langzaam en regelmatig in.
19. Trek de naald uit de huid en activeer het veiligheidsmechanisme van de injectienaald. Houd een gaasje voor de opvang van een eventuele bloeddruppel gereed. Masseer de huid niet.
20. Verwijder de naald van de spuit met de naaldverwijderaar en doe de naald in de naaldenbeker of doe de injectiespuit in zijn geheel in de naaldenbeker.

21. Ruim de overige materialen op.
22. Pas handhygiëne toe.
23. Teken de toedienlijst af of noteer tijdstip, soort medicijn, batchnummer, concentratie, hoeveelheid en wijze van toediening in het dossier en het vaccinatiebewijs.

Publicatiedatum

Gepubliceerd op 24-02-2021. © Copyright Vilans 2021